

Inhoudsopgave

Voorwoord	11
Inleiding	13
Prerafaëlitisme	15
Receptie van het prerafaëlitisme	18
Doelstelling en deelvragen	20
Recipiënten en hun repertoire	22
Tijdsafbakening en materiaalafbakening	24
Analyse van kritische en creatieve receptiedocumenten	25
Hoofdstukindeling	28

DEEL 1 – RECEPTIE-HISTORISCH OVERZICHT

1 ‘Te voorschijn getreden uit den nevel’	33
<i>Vroegste receptie van het prerafaëlitisme in Nederland</i>	
1.1 Schilderkunst	34
Tobias van Westrheene, de eerste criticus	35
Kritiek in de jaren zestig	39
De jaren zeventig: groeiende bekendheid en acceptatie	41
1.2 Literatuur	43
<i>The Literary Reader</i> en de rol van Tauchnitz	43
Swinburne: een geest ‘met wie wij niet slechts kennis maken’	47
1.3 Conclusie	50
2 Een ‘lily girl’ en een ‘lady of pain’	52
<i>Receptie in en rond de beweging van Tachtig</i>	
2.1 Receptiekanalen	53
Overzee	53
Bij de burens	54
Informatiebronnen in Nederland	55
2.2 Carel Vosmaer	58
Vosmaer en ‘t rossenbedwingende Britland’	58

6 INHOUDSOPGAVE

	Vosmaer en Kloos	61
2.3	Tachtig en het literaire prerafaëlisme	63
	Rossetti	64
	Swinburne	68
	Kloos' creatieve receptie	70
	Latere receptie	72
2.4	Afsluiting van een verkenningsperiode	74
	<i>The Literary Reader</i> van 1887	74
	De receptie van Rossetti en Swinburne voortgezet	77
2.5	Conclusie	79
3	Het verlangen naar een ware gemeenschap	81
	<i>Kunst en samenleving in de jaren negentig</i>	
3.1	Receptie in Europa	82
	In Engeland	83
	Een receptiehausse op het continent	84
	België als doorgeefluik	85
3.2	Het prerafaëlitische engagement	87
	Ruskin in een nieuw perspectief	88
	Morris' kunst- en maatschappijopvattingen	91
3.3	Prerafaëlisme en socialisme	94
	Socialistische input uit Engeland	94
	Praktische bezwaren en herziene meningen	102
3.4	Conclusie	107
4	Naderend herfsttij	109
	<i>Receptie rond de eeuwwisseling</i>	
4.1	Nieuwe boekkunst	110
	Introductie van de Engelse boekkunst	111
	Waardeoordelen en gedeelde idealen	113
	Creatieve receptie	116
4.2	Literaire receptie rond 1910	123
	Adriaan Roland Holst	124
	Geerten Gossaert	126
	J.C. Bloem	128
	P.N. van Eyck	163
4.3	Herfsttij van het prerafaëlisme	164
	Degeneratie en decadentie	165
	Impact van de Boerenoorlogen	170
	Cranes (im)populariteit	172
	Ruskin: opvoeder of utopist?	176
4.4	Conclusie	179

DEEL 2 – VIJF CASESTUDIES

5 Een schitterende bron van bitterheid	183
<i>Frederik van Eeden</i>	
5.1 Cultuurhistorische achtergrond	184
5.2 Receptiekanalen	186
Engeland	186
In Nederland	187
5.3 Het Engelse en het Franse, het Schone en het Goede	188
Het Schone	189
Engeland versus Frankrijk	190
Het Schone en het Goede	191
5.4 John Ruskin	192
Kennismaking	193
Het sonnet op Ruskin	194
Recht of Macht	196
Voorrede bij <i>Fors Clavigera</i>	198
Kolonisatieplannen	199
Ruskins 'Pleasures of Faith' en het ontstaan van <i>De Kleine Johannes 2 en 3</i>	202
Prerafaëlitisme en utopie	204
5.5 Conclusie	207
6 Een 'halve engelschman' met een missie	209
<i>Edward B. Koster</i>	
6.1 Biografische en cultuurhistorische achtergrond	210
Carrière en positie in het literaire veld	210
Poëtica	211
6.2 Receptiekanalen	213
Engels	213
Engeland	214
Kennissen en boeken	215
6.3 Koster als criticus	216
Morris	216
Swinburne	218
Strategische implicaties	219
6.4 Koster als vertaler	222
Morris	223
Christina Rossetti	225
6.5 Koster als dichter	225
Swinburnes zonden	225
Intermedialiteit	229
6.6 Conclusie	231

8 INHOUDSOPGAVE

7 Een ziel die zielegemeenschap zoekt	233
<i>P.C. Boutens</i>	
7.1 Cultuurhistorische achtergrond	234
7.2 Receptiekanalen	236
Engeland	236
Kennissen en boeken	237
7.3 Boutens als vertaler	239
De Rossetti-vertalingen: vorm, thematiek en symboliek	239
Vertaaltechniek	241
7.4 Boutens als boekverzorger	244
Engelse boekvernieuwingen	244
De bibliofiele Rossetti-uitgave	246
7.5 Boutens als dichter	247
Beeldgedichten van Rossetti en Boutens	248
Het sonnet aan D.G. Rossetti	250
<i>Beatrijs</i>	252
7.6 Conclusie	255
8 Zwevende dromen, dienende kunsten	273
<i>Antoon Derkinderen</i>	
8.1 Cultuurhistorische achtergrond	274
Carrière en kunstopvatting	274
Kennissen en bronnen	278
8.2 Receptie in de jaren negentig	280
Critici over Derkinderen en het prerafaëlitisme	280
De Geïllustreerde Bijbel – een valse start	283
Derkinderen over het prerafaëlitisme	285
Interferentie	288
8.3 De Engelandreis van 1902	290
8.4 Receptie na 1902	292
Engelse monumentale kunst als voorbeeld	292
Het Beursraam	293
De Geïllustreerde Bijbel – een vervolg	294
8.5 Conclusie	296
9 Een veelzijdig zoeker	298
<i>Jan Toorop</i>	
9.1 Cultuurhistorische achtergrond	299
9.2 Receptiekanalen	302
Brussel, Londen, Oxford	302
Engelse lectuur	305
9.3 Kunst en de samenleving	306

<i>Morris' Art and Socialism</i>	306
Decoratieve kunst en monumentaliteit	310
9.4 Mystieke kunst	313
De rol van Rossetti	314
Symbolistische vrouwenfiguren	316
<i>Ridder voor de poort</i> (1892)	318
<i>Oude tuin der weeën</i> (1892)	321
9.5 Conclusie	324
Slotbeschouwing	326
Aard – transport	326
Aard – selectie	328
Functie – poëtica, ideologie, stereotypie	330
Functie – interferentie	331
Functie – positiebepaling	333
Waar dit boek eindigt	334
Summary	336
Besproken vertalingen	343
Bibliografie	355
Geraadpleegde archieven	387
Doorzochte tijdschriften	388
Personenregister	389